

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobce: **O.B.**, ..., narozený ..., státní příslušnost Ukrajina,
t.č. bytem ...

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 4. 2019 č.j. OAM-340/LE-LE05-VL16-2018,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Včasnou žalobou ze dne 26. 4. 2019 se žalobce domáhal přezkoumání napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 4. 2019 č.j. OAM-340/LE-LE05-VL16-2018, kterým mu nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen *zákon o azylu*).
2. *V podané žalobě* žalobce zejména namítal, že žalovaný byl při aplikaci ust. zákona o azylu povinen dbát základních zásad správního řízení vyjádřených v § 2 až § 8 zákona č.

500/2004 Sb., správní řád (dále jen *správní řád*). Těmito zásadami jsou především požadavky individualizace správního řízení a správního rozhodnutí stanovené v § 2 odst. 4 správního řádu a povinnost správního orgánu zjistit stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu § 3 správního řádu. Shromážděné podklady pro rozhodnutí sice mohl správní orgán hodnotit podle vlastního uvážení, byl však povinen pečlivě přihlížet ke všemu, co vyšlo v řízení najevo. Veškeré skutečnosti a úvahy, které vedly k vydání správního rozhodnutí, byl pak žalovaný povinen ve smyslu ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu uvést v napadeném rozhodnutí.

3. Žalobce je rovněž přesvědčen, že ze strany žalovaného došlo k zásadnímu pochybení již při rozpoznání důvodu podání žádosti o mezinárodní ochranu. Zásadním důvodem této žádosti je v případě žalobce, pocházejícího z Ukrajiny, stále probíhající konflikt mezi zemí původu a Ruskem, v jehož důsledku dochází k zásadním změnám ve veřejném a společenském prostředí, které jsou zásadně v rozporu s morálním přesvědčením žadatele a rovněž s pohnutkami jeho svědomí. Žadatel sám je zásadním způsobem proti válce, k čemuž jej vede jednak jeho vnitřní morální přesvědčení, ale současně i vlastní přímá životní zkušenost, neboť sám byl vojákem z povolání a vojenského konfliktu se již v minulosti účastnil. Žalobce si tak nedovede představit, že by měl bojovat na jakékoliv straně současného konfliktu a znovu nastoupit do vojenského střetu. K tomu je třeba přičíst, že hrozba nastoupení se stala více než reálnou, neboť se mu státní orgány Ukrajiny již opakovaně pokusily doručit předvolání a výzvu k nastoupení vojenské služby a k zapojení do probíhajícího konfliktu. K uvedeným pokusům pak docházelo i poté, co žadatel zemi původu opustil.
4. Žalovaný v napadeném rozhodnutí opakovaně uvedl, že branná povinnost a povinná vojenská služba patří k základním státoobčanským povinnostem, nemůže se tedy takto samostatně jednat ze strany státního orgánu o jednání označitelné jako pronásledování. Uvedený závěr následně žalovaný podepřel stanoviskem UNHCR, Příručkou procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka podle Úmluvy o právním postavení uprchlíků a závěry Vrchního soudu v Praze a Nejvyššího správního soudu v Brně (dále jen NSS). Žalobce nemá v úmyslu uvedený závěr nikterak rozporovat a naopak se s ním zcela ztotožnil. Rád by však poukázal na skutečnost, že v napadeném rozhodnutí zcela absentoval zásadní prvek žádosti o mezinárodní ochranu žalobce, kterým je morální a politické přesvědčení žadatele spojené s oprávněnými pohnutkami jeho svědomí. V důsledku porušení ust. § 50 odst. 3 a odst. 4 správního řádu, kdy žalovaný nezohlednil skutečnosti hovořící ve prospěch žalobce a nepřihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, pak v celém napadeném rozhodnutí používal podpůrné prameny a judikáty, které však nepřiléhaly na jeho situaci.
5. Žalobce na tomto místě odkázal především na Příručku UNHCR k postupům pro určování právního postavení uprchlíků, jejímž účelem je především deklarovat a ujasnit základní termíny tohoto právního odvětví, podat k jednotlivým termínům výklad a zároveň sjednotit postupy jednotlivých států při posuzování žádostí o mezinárodní ochranu. Prameny představené v napadeném rozhodnutí žalovaným se ve všech případech zabývaly pouze situací, kdy strach z nastoupení vojenské služby a následného zapojení do vojenského konfliktu je jediným tvrzeným důvodem žadatele o mezinárodní ochranu. Ostatně i shora uvedená Příručka UNHCR, která se v kapitole V., pod písm. B zabývá osobami, které se vyhýbají vojenské službě, přímo uvádí, že „*člověk jasně není uprchlíkem, pokud jeho jediným důvodem pro dezerci či vyhýbání se nástupu vojenské služby, je jeho averze*

„vůči vojenské službě nebo strach z boje.“ Úkolem žalovaného bylo vzít v úvahu veškeré relevantní informace a žádost posuzovat komplexně v celé své šíři. Ostatně i shora uvedený a citovaný odstavec Příručky UNHCR hned v další větě upozornil na to, že osobu, která jako zásadní důvod opuštění země původu uvedla strach z nástupu vojenské povinnosti nelze bez dalšího považovat za osobu bez nároku na mezinárodní ochranu, když dodává, že „může však být uprchlíkem, jestliže se jeho dezerce nebo vyhýbání sbíhá s dalšími relevantními motivy pro opuštění země...“. Tuto pasáž citovaného odstavce však žalovaný v napadeném rozhodnutí zamlčel a nikterak nerefletoval ani další odstavec, který uvedené myšlenky rozšiřuje a týká se přímo situace žadatele o mezinárodní ochranu. Odst. 170 pak přímo uvádí, že „jsou však i případy, kdy nutnost výkonu vojenské služby může být třeba i jediným důvodem pro nárok na právní postavení uprchlíka, tj. když člověk může prokázat, že výkon vojenské služby by si vyžadoval jeho účast ve vojenských akcích, které jsou v rozporu s jeho skutečným politickým, náboženským nebo morálním přesvědčením nebo s oprávněnými pohnutkami jeho svědomí.“ Z uvedeného je pak zcela zřejmé, že závěr, že osoba uvádějící jako zásadní důvod své žádosti o mezinárodní ochranu nastoupení vojenské služby, nemá nárok na právní postavení uprchlíka, což aplikovat absolutním a paušálním způsobem. Citovaný odstavec pak přímo popisuje situace, kdy právní nárok těmto osobám vzniká. Žalobce je zcela přesvědčen, že právě jeho situace je přílehlavá k uvedenému odstavci a žalovaný v průběhu správního řízení uvedenou možnost nikterak nezvažil, když svou argumentaci omezil pouze na obecná tvrzení, že osoba mající strach z nástupu vojenské povinnosti nemá nárok na žádnou formu mezinárodní ochrany. Již jen tímto postupem došlo ze strany žalovaného k porušení ust. § 3 správního řádu, neboť žalovaný nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu § 2 odst. 4 správního řádu, neboť rozhodnutí neodpovídá okolnostem daného případu. Přitom jak morální, tak politické přesvědčení žadatele o mezinárodní ochranu je i z napadeného rozhodnutí zcela zřejmé. K tomu je předně třeba uvést, že základem definice termínu „uprchlík“ dle Úmluvy o právním postavení uprchlíků z r. 1951 je slovní spojení „opodstatněné obavy z pronásledování.“ Vzhledem k tomu, že termín „obavy“ v sobě nese subjektivní aspekt hodnocené osoby žádající o uznání za uprchlíka je pak zřejmé, že výraz „opodstatněné obavy“ obsahuje subjektivní i objektivní aspekt a při rozhodování o opodstatněnosti obav musí být vzaty v úvahu oba dva. Ke stejnému závěru dochází rovněž Příručka UNHCR k postupům pro určování právního postavení uprchlíků. Tato dále vyvozuje, že stanovení právního postavení uprchlík proto bude v první řadě vyžadovat spíše vyhodnocení vyjádření žadatele než úsudek o situaci v zemi jeho původu. Vyhodnocení subjektivního aspektu je neoddělitelné od posouzení osobnosti žadatele, jelikož psychologické reakce různých jedinců nemusí být v totožných podmínkách vždy stejné. Žalovaný však ve svém rozhodnutí aspekt subjektivní zcela pominul, jak je zřejmé ze shora uvedených skutečností.

6. V souvislosti s uvedeným bylo třeba zohlednit i specifikum probíhajícího válečného konfliktu na území Ukrajiny. Tento konflikt s sebou obnáší mnoho zcela specifických rysů, kvůli kterým je třeba na něj pohlížet jinak než jen na pouhý střet dvou států. Obyvatele odmítající v nastalé situaci nastoupit na vojenskou službu, kde by byli posláni do boje proti vlastním spoluobčanům, ba dokonce vlastním rodinným příslušníkům nelze jednoduše směřovat s jakoukoliv jinou osobou, která odmítá účast v obraně vlasti. Tyto skutečnosti jsou navíc u žalobce zesíleny právě pro jeho morální přesvědčení a především přímé zkušenosti z válečného konfliktu, které zcela jasně v pohovoru vyjádřil. Právě toto jsou ony individuální skutečnosti, které byl žalovaný povinen vzít v úvahu a řídit se jimi

při svých úvahách, k čemuž však v daném případě nedošlo. Je třeba podotknout, že ve válečném konfliktu, kdy se jedna část státu otočí proti zbylému území, ke kterému doposud patřila, je zcela běžné narazit na odmítavé postoje občanů k aktivnímu boji, neboť by byli posláni proti obyvatelům, kteří byli doposavad jejich sousedy, jejich známí, případně jejich rodinnými příslušníky. Žalobce toto specifikum vojenského konfliktu předesílá pouze k dokreslení situace, do které by se v případě nástupu vojenské služby dostal. Stále však podotýká, že základní výtku napadeného rozhodnutí spatřuje v nezohlednění jeho politického názoru, původu a morálního přesvědčení, když tyto aspekty žalovaný nevzal při svých úvahách vůbec v potaz. Skutečnost, že žalobce odmítá nástup do jakéhokoli vojenského konfliktu, neboť takový již prožil a hrůzy války zná z přímé zkušenosti, se tak nepochybně projevil v jeho společenských postojích a tedy souhrnně vytváří i politický názor žalobce.

7. Žalobce je rovněž přesvědčen, že v jeho případě žalovaný nepostupoval v souladu s ustálenou judikaturou NSS a rád by touto cestou upozornil na znění pravidla „*v případě pochybností*“ *ve*
prospěch žadatele o mezinárodní ochranu“, viz rozsudek NSS ze dne 24. 2. 2004 č.j. 6 Azs 50/2003-89 nebo 5 Azs 12/2012-47.
8. Rovněž se žalobce domníval, že žalovaný pochybil, když řádně nezjistil skutkový stav a nepřihlédl ke všem rozhodným skutkovým okolnostem a v důsledku toho nesprávně aplikoval příslušná ustanovení zákona o azylu. Žalobce má za to, že rozhodnutí správního orgánu nevyplývá ze shromážděných podkladů pro vydání rozhodnutí.
9. Závěrem žalobce navrhl, aby soud rozhodl o zrušení napadeného rozhodnutí a věc vrátil k dalšímu řízení žalovanému.
10. Žalovaný ve svém **vyjádření k žalobě** uvedl, že popírá oprávněnost námitek uvedených žalobcem a současně s nimi nesouhlasí, neboť neprokazují, že by žalovaný porušil některé ustanovení správního řádu, zákona o azylu, zásady správního řízení či mezinárodní závazky ČR. Žalovaný odkázal na obsah správního spisu, zejména na vlastní žádost o udělení mezinárodní ochrany, výpovědi žalobce, informace o zemi původu a na napadené rozhodnutí samo. Žalovaný zjistil skutečný stav věci, zabýval se individuálně všemi okolnostmi, které žalobce v průběhu správního řízení sdělil a opatřil si potřebné podklady pro vydání rozhodnutí. Pokud se jedná o v žalobě zmiňovaný politický názor žalobce, tento k této otázce č. 14 žádosti sdělil, že není politicky aktivní. Dále v průběhu celého správního řízení žalobce neuváděl, že by služba v armádě byla proti jeho politickému či morálnímu přesvědčení, proti jeho svědomí nebo že by odmítal bojovat proti vlastním spoluobčanům (rodinným příslušníkům), toto bylo značně účelově uvedeno až v podané žalobě. V průběhu pohovoru žalobce sdělil, že již nechtěl být nájemným žoldákem a v podané žádosti ke svým důvodům pouze vypověděl, že je vojákem z povolání a nechce jít do války nebo na vojnu. Podle Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků (Ženeva 1951) a Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků (New York 1967), vydané Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky v Ženevě v září roku 1979, „...„člověk jasně není uprchlíkem, pokud jeho jediným důvodem pro dezerci či vyhýbání se nástupu vojenské služby je jeho averze vůči vojenské službě nebo strach z boje.“ Žalovaný zde na podporu svého závěru analogicky odkázal na judikát Vrchního soudu v Praze, který ve svém rozsudku č.j. 6A 508/97 uvedl, že „...„povolávání k výkonu vojenské služby samo o sobě není ještě pronásledováním z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo politické přesvědčení,

byť by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu“. Proto ani případný trestně-právní postih ze strany státních orgánů za vyhýbání se této službě či dezerci v této spojitosti nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. V souvislosti s problematikou výkonu vojenské služby na Ukrajině na doplnění k věci žalovaný odkázal na Informaci MZV ČR č.j. 115045-LPTP ze dne 22. 1. 2018, kde se m.j. uvádí, že ve většině případů službu povolávání nenastoupí, protože se vyhýbají převzetí, což ale není kvalifikováno jako trestný čin a vojenská GP se tím tudíž nezabývá. Nadto občané dlouhodobě žijící v zahraničí nejsou povolávání, povolávací rozkaz jim totiž nelze předat, což je i případ žalobce (žalobce opustil Ukrajinu již cca v roce 2012). V roce 2014 byl na Ukrajině opět zaveden institut alternativní služby, která je vykonávána v nemocnicích, proto žalobce případně může využít i této možnosti. Od roku 2015 v zemi původu také nebyla vyhlášena žádná další mobilizace, naopak probíhala demobilizace. Žalobci je již 42 let, přičemž na Ukrajině jsou k výkonu vojenské služby povolávány osoby pouze do 27 let, proto i z tohoto důvodu lze považovat obavy žalobce v souvislosti s výkonem této služby za neopodstatněné, nadto v průběhu pohovoru prohlásil, že již je pouze vojákem v záloze. Dále žalobce před vycestováním ze země původu žil v Zakarpatské oblasti, která je pod kontrolou centrální ukrajinské vlády a kde ani v měsíci květnu 2019 žádný ozbrojený konflikt neprobíhal. V průběhu správního řízení tedy žalovaný nezjistil, že by žalobci v zemi původu hrozilo reálné nebezpečí vážné újmy tak, jak je požadováno v § 14a zákona o azylu. V současné době je již Ukrajina na seznamu bezpečných zemí původu, vyjma Doněcké a Luhaňské oblasti a poloostrova Krym.

11. Dle přesvědčení žalovaného, žalobce nebyl v průběhu správního řízení zkrácen na svých právech, přičemž nesplnil podmínky pro udělení určité formy mezinárodní ochrany. Žalovaný v tomto směru odkázal na podrobné odůvodnění napadeného rozhodnutí.
12. V závěru svého vyjádření žalovaný setrval na jím učiněných závěrech v napadeném rozhodnutí, a jelikož neshledal žalobu v žádném z jejich bodů důvodnou, navrhnul soudu, aby žalobu v celém rozsahu zamítl.
13. Ze **správního spisu** soud zjistil následující skutečnosti, a to že dne 11. 12. 2018 poskytl žalobce údaje k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR a konkrétně sdělil, že se jmenuje O.B., státní příslušník Ukrajiny, narozen dne ... v obci Zaričča v Zakarpatské oblasti. Potvrdil, že vystupoval pod identitou S.Ch., nar. ..., st. příslušnost Rumunsko. Dotyčný prohlásil, že žádné politické přesvědčení nemá a nebyl nikdy nijak politicky aktivní. Z hlediska náboženského vyznání se hlásí k pravoslavnému křesťanství. Místem posledního trvalého bydliště ve vlasti byla obec Zaričča, Iršavsy rajón, Zakarpatská oblast. Ke své osobě uvedl, že je ženatý. Na Ukrajině má manželku jménem N.B. a syna M.B. Z Ukrajiny žalobce údajně vycestoval dodávkou, ale kdy přesně si údajně nepamatuje. Dle něj pobýval mezitím v Maďarsku, Polsku, Slovensku a do ČR přijel někdy před pár měsíci, na podzim roku 2018. V ČR měl dle něj dlouhodobý pobyt, který mu vypršel v roce 2014. Žalobce nedisponoval žádnými vízy ani jinými pobytovými oprávněními. Ke svému zdravotnímu stavu uvedl, že je dobrý a že nemá žádná zdravotní omezení ani jiné zvláštní potřeby. O udělení mezinárodní ochrany dotyčný ještě nikdy nikde nežádal. K důvodům své žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že je vojákem z povolání a nechce na vojnu ani do války.
14. Pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany byl s žalobcem proveden dne 31. 1. 2019 na jeho žádost v jazyce českém, bez přítomnosti tlumočníka. V průběhu tohoto pohovoru

žalobce nejdříve potvrdil údaje o své totožnosti a státní příslušnosti. Potvrdil rovněž, že používal jinou totožnost i státní příslušnost, což odůvodnil slovy, že mu řekli, že je legální vzít si jinou totožnost a státní příslušnost. Na dotaz žalovaného, zda mu nebylo podezřelé toto tvrzení, že je legální používání jiné totožnosti a státní příslušnosti, dotyčný uvedl, že neví, že se hlavně bál jít zpět na Ukrajinu. Své obavy odůvodnil slovy, že tam začala revoluce, že jej tam zase povolávali do vojska, a přitom už nechtěl. Ukrajinu dle něj opustil před sedmi lety a od té doby se tam dle jeho tvrzení nevrátil. Na otázku žalovaného, proč by jej měli před sedmi lety, tedy v roce 2012 povolávat do armády, dotyčný potvrdil, že před tím ještě nepovolávali a zároveň dodal, že se nemohl z Ukrajiny dostat, že mu to nějakou dobu trvalo. Zopakoval, že z Ukrajiny vycestoval asi před sedmi lety, a že mu chodila nějaké předvolání na vojnu jako profesionálního vojáka, třeba do Libye. Dotyčný záhy potvrdil, že byl profesionální voják. Řekl, že povinnou vojenskou službu vykonal v Jugoslávii, kde byl půl roku, a pak se dle něj stal profesionálním vojákem. *Žadatel přitom předložil tři fotografie, k nimž uvedl, že se na nich nachází on při službě v Sarajevu v jednotkách IFOR, a že jsou z roku 1996.* K dotazu, zda je stále profesionálním vojákem, uvedl, že to takhle zůstalo a neví, zda se to nějak ukončilo. Doplnil k tomu, že mu teď rodiče řekli, že jej doma hledali, a proto neví, jak jej posuzují. K dotazu žalovaného, zda neví, zda ukončil své povolání vojáka, žadatel odvětil slovy, že může být pořád asi do 47 let věku povolán, a doplnil přitom, že vojenskou službu již ukončil. Dotyčný si dle jeho slov přesně nepamatuje, ale ukončil jí asi v roce 1997 nebo 1998. Dále byl také tázán, proč mu tedy měla chodit předvolání jako vojákově z povolání i poté, co ukončil vojenskou službu, načež odvětil, že povolání nemá, a že netušil, že je bude potřebovat. Pokračoval sdělením, že dle něj prostě nabírali kontingent, a asi byl na nějakých seznamech vojáků v záloze do 47 let. Dotyčný potvrdil, že jim zmiňovaná předvolání nepřevzal, a že ve vlasti nikdy nebyl trestně stíhaný. Vyjádřil obavu, že se mu zdá, zda se v té souvislosti nedopustil nějakého trestného činu, když se na něj dle něj chodí ptát. Ze své vlasti dle něj vycestoval s cestovním pasem a českým vízem, s jeho vyřízením na úřadě kromě dlouhého čekání žádné problémy neměl. Kdy si pas vyřídil, si žadatel dle jeho slov vážně nepamatuje, mělo to být někdy v roce 2004. Při odjezdu z vlasti ani kontrole na hranicích žádné problémy neměl. Žadatel rovněž popsal, že kromě zmíněného problému jej k odjezdu z vlasti vedla skutečnost, že si tam nemohl sehnat práci a musel si dle něj vydělat nějaké peníze. Zopakoval přitom, že už nechtěl být nájemným žoldákem a jinou práci ve vlasti si nemohl sehnat, a dodal přitom, že jej ve vlasti nic nedrží. Zmínil přitom, že se ve vlasti živil různě a vysvětlil ještě, že si zkoušel sehnat práci, ale všechny fabriky zavíraly. Dotyčný dále na popud žalovaného rozvedl své potíže s mafií a ozřejmil přitom, že chtěl podnikat, ale hned za ním přicházeli a chtěli po něm úplatky, pokud by chtěl pokračovat. Potvrdil přitom, že se na policii ani na jiný státní orgán se s daným problémem neobrátil, neboť to považoval za nesmyslné. Dodal k tomu ještě, že stát z lidí dere kůži, že chodí lidé z oficiálních i neoficiálních orgánů ukazují průkazy, a že chtějí zaplatit to a to. Závěrem pohovoru potvrdil, že žalovanému sdělil všechny důvody, pro které žádá o udělení mezinárodní ochrany na území ČR a pro které opustil svou vlast. Žadatel na podporu svých tvrzení doložil listiny týkající se jeho působení v ukrajinské armádě. Konkrétně předložil kopii svého osvědčení člena vojenských jednotek z roku 2000, a kopii vojenské knížky.

15. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žadatele je, že podruhé ve svém životě již nechce zažít válku, kdy jako voják základní vojenské služby byl v Jugoslávii, a že dostával předvolání. Svou vlast opustil i

proto, že odjel za výdělkem. Dotyčný ve svém odůvodnění rovněž uvedl, že při jeho podnikání ve vlasti za ním chodila mafie pro výpalné, a také že s ním při finančních potížích nekomunikovala rodina. Žadatel rovněž usiluje o legalizaci svého pobytu v ČR, neboť doma jej dle něj nic nadržuje.

16. Žalovaný nedospěl k závěru, že by žalobce byl ve vlasti pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, že by mohl ve vlasti pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu. Ze správního řízení ani nevyplývá, že by v ČR byl udělen azyl některému z rodinných příslušníků žalobce ve smyslu § 13 zákona o azylu. Žalovaný také konstatoval, že v průběhu řízení nezjistil zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu a dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu a nesplňuje důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu. Závěrem bylo uvedeno, že v případě žalobce nebyly naplněny podmínky zákona o azylu pro udělení mezinárodní ochrany, proto mu nebyla udělena.
17. Soud rozhodl ve věci bez nařízení jednání dle § 51 odst. 1 s.ř.s., jelikož žalobce se v poskytnuté lhůtě nevyjádřil a tím byl jeho souhlas s takovým postupem presumován, žalovaný s uvedeným postupem souhlasil a soud neshledal pro nařízení jednání důvod.
18. **Soud neshledal žalobu důvodnou.**
19. Dle § 12 zákona o azylu „Azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.“
20. Podle § 13 odst. 1 zákona o azylu „Rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí azyl za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12.“
21. Dle § 14 zákona o azylu „Jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.“
22. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu „Doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.“
23. Dle § 14a odst. 2 zákona o azylu „Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.“

24. Dle § 14b odst. 1 zákona o azylu „*Rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení.*“
25. Žalobce prostřednictvím žaloby především vznesl námitku, že směřovala proti okruhu skutečností spojovaných s probíhajícími boji na Ukrajině a současně s tím souvisejícím povoláním (popřípadě s výkonem) do vojenské služby ze strany ukrajinských úřadů. Rovněž uvedl, že žalovaný se zabýval pouze toliko objektivními skutečnostmi a zcela rezignoval na subjektivní vnímání namítaných skutečností žalobcem. Z toho důvodu se soud rozhodl, v rámci možností, výrazněji odlišit tyto dva způsoby náhledu na namítanou problematiku (přestože tomu tak již učinil žalovaný v napadeném rozhodnutí). K probíhajícím konfliktům na Ukrajině se soud zcela ztotožňuje s názorem žalovaného, který odkázal na informační zdroje a konstatoval, že není důvod se domnívat, že by se stav zhoršené bezpečnostní situace panující ve dvou z celkového počtu 24 oblastí rozšířil i do dalších částí země. Konflikt se týká Doněcké a Luhanské oblasti na východě Ukrajiny při hranicích s Ruskem. Ve zbytku země je bezpečnostní situace nezměněná a zcela stabilní. Žalobce pochází z vesnice Zaričča, v Zakarpatské oblasti. Tato oblast je pod kontrolou ukrajinské ústřední vlády, proklamující vládu demokracie a práva. Zdejší soud dále s odkazem na konstantní judikaturu NSS uvádí, že nelze současný stav na Ukrajině klasifikovat jako totální, tedy takový, kdy by každý civilista byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy (např. rozsudek ze dne 13. 3. 2009, č.j. 5 Azs 28/2008–68, publ. pod č. 1840/2009 Sb. NSS, usnesení ze dne 15. 1. 2015, č.j. 7 Azs 265/2014–17, ze dne 31. 3. 2015, č.j. 4 Azs 15/2015–28, ze dne 30. 4. 2015, č.j. 9 Azs 13/2015–69, ze dne 17. 6. 2015, č.j. 6 Azs 86/2015–31). Jedná se tedy o konflikt izolovaný pouze ve východní části Ukrajiny. To, že určité bezpečnostní riziko s ohledem na vojenský konflikt v trvalém bydlišti existuje, neznamená, že cizinec z tohoto důvodu splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, jestliže tomuto riziku může předejít přesídlením v rámci Ukrajiny. K tomuto soud uvádí, že řešení situace přesídlením v rámci Ukrajiny je podpořeno i novou právní úpravou, kterou přijal ukrajinský parlament k zajištění práv a svobody „přesídlenců“.
26. V návaznosti na výše uvedené soud poukazuje na zajištěné materiály, z nichž žalovaný uvedené závěry získal. Jednalo se především o Informace Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR), dle něž panuje pro civilní obyvatelstvo na územích ovládaných nevládními subjekty a podél kontaktní linie špatná bezpečnostní situace, tamní obyvatelé jsou omezováni na svých lidských právech a existují problémy s dostupností základních služeb, pitné vody a léků, avšak z uvedeného je patrné, že nepříznivá situace postihuje především osoby žijící v oblastech konfliktu. S odkazem na výše citovanou Informaci OAMP o bezpečnostní a politické situaci na Ukrajině s přihlédnutím ke konfliktu na východě země není dle správního orgánu žádný důvod domnívat se, že by se stav zhoršené bezpečnostní situace panující ve dvou z celkového počtu 24 oblastí, na něž je Ukrajina administrativně rozdělena, rozšířil i do dalších částí země. Ve zbytku země je přitom již dlouhodobě bezpečnostní situace nezměněná, zcela stabilní, nedochází v něm k ozbrojeným střetům.
27. Ve vztahu k námitce o možném povolání do vojenské služby, soud odkazuje na rozsudek NSS ze dne 29. 3. 2004, č.j. 5 Azs 4/2004-49, který uvádí, že: „*Odmítání nástupu k výkonu základní vojenské služby, která je ve státě původu povinná, nelze bez dalšího považovat za*

důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, zvláště není-li takové odmítání spojeno s reálně projeveným politickým přesvědčením nebo náboženstvím.“ Žalobcova tvrzení, že již jednou ve válce byl a na základě toho si nedokáže představit, že by se opět musel postavit na jakoukoliv stranu konfliktu, tak nezakládají azylově relevantní důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Ohledně obavy žalobce z povolání k výkonu vojenské služby a nasazení do války, je tak nutné uvést, že existence této občanské povinnosti v jednotlivých státech a dokonce i tresty za její nevykonávání jsou naprosto legitimní, a to i dle Ženevské konvence, Mezinárodního paktu o občanských a politických právech či Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod. Soud se zcela ztotožňuje s názorem žalovaného a uvádí, že výkon vojenské služby tedy nelze považovat ani za vážnou újmu dle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, neboť nemůže být sám o sobě vnímán jako nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Nutno dodat, že žalobce byl po značnou část života tzv. „profesionálním vojákem“, jímž se osoba stává z vlastní vůle, již tato skutečnost se tak jeví v návaznosti na další přinejmenším jako neobvyklá. Taktéž žalobce nedoložil žádné důkazy, které by blíže objasňovaly žalobcův současný stav ve vztahu k této službě, zda-li je již ukončena, pokračuje, byl přesunut do záloh apod. Tyto skutečnosti by mohly poskytnout i jiný náhled na věc, avšak jak již bylo uvedeno, žalobce nepředložil žádné důkazy a jeho tvrzení tak zůstávají pouze v rovině nepodloženého tvrzení.

28. S ohledem na výše uvedené soud dále poukazuje na žalobcem tvrzené skutečnosti, které se zdají být nadmíru nedůvěryhodné a pouze účelově tvrzené, neboť jak již žalovaný podotkl, v průběhu řízení si žalobce ve svém počínání rozporoval. Při poskytnutí informací k žádosti o mezinárodní ochranu žalobce uvedl, že žádné politické přesvědčení nemá a nebyl nikdy politicky aktivní. Posléze však v žalobě namítá rozpor napadeného rozhodnutí se svým politickým přesvědčením. I kdyby tomu tak skutečně bylo, žalobce neuvedl pádný důvod, pro který by mohl být pronásledován dle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, neboť současně neuvedl, že by tento svůj názor aktivně šířil nebo jím podněcoval stát k jeho pronásledování nebo jiné formě útaku, jež by bylo možno posoudit jako azylově relevantní důvod. V dané věci poté vystupují do popředí další okolnosti, za nichž se zdají být žalobcova tvrzení nevěrohodná. O povolávání k nástupu do armády se žalobce měl dozvědět od rodiny, se kterou však jak uvedl, nekomunikuje. Dále uvedl, že mu chodily tyto povolávací dopisy, ale že je nepřebíral. Avšak dříve uvedl, že v době kdy povolávali, již nebyl na Ukrajině. Rovněž nepředložil povolávací dopis, který by odůvodnil jeho strach z povolání do armády. Veškerá tato tvrzení snižují důvěryhodnost žalobce. Přesto, jeli tvrzené pravdou, je tak patrné, že žalobce musel o veškerých výše uvedených skutečnostech vědět dávno před tím, než požádal o mezinárodní ochranu v ČR (a to až poté co byl zadržen policií ČR). K tomu soud odkazuje na rozsudek NSS ze dne 20. 10. 2005, č.j. 2 Azs 423/2004-81 a ze dne 9. 2. 2016, č.j. 2 Azs 137/2005-51, v nichž se uvádí, že: „ (...) o azyl je nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového. Jakkoliv totiž není v zákoně o azylu stanovena konkrétní lhůta, v níž je po překročení hranice potřeba požádat o azyl, je třeba, aby podání žádosti o azyl následovalo skutečně neprodleně po vstupu do ČR, nebrání-li tomu nějaké závažné okolnosti.“ V rozsudku NSS ze dne 13. 1. 2005, č.j. 3 Azs 119/2004-50 je uvedeno, že: „Jestliže cizí státní příslušník o azyl požádá až po poměrně dlouhé době strávené v České republice za situace, kdy jiné možnosti úpravy a obnovy legálnosti pobytu na tomto území jsou vyčerpány, ztíženy nebo omezeny, jedná se o přinejmenším o nepřímý důkaz toho, že situaci ve své domovské zemi, pokud jde o důvody, pro něž lze azyl udělit, ve skutečnosti nepociťoval

natolik palčivě.“

29. Soud v reakci na výše uvedené konstatuje, že v daném případě nebyly shledány důvody, pro něž by bylo možné žalobci udělit mezinárodní ochranu. Jak soud výše uvedl, samotný probíhající konflikt na Ukrajině není důvodem pro udělení azylu dle § 12 a § 14 zákona o azylu a doplňkové ochrany dle § 14a téhož zákona. Jedním z důvodů pro takový závěr je rovněž povinnost žalobce nejdříve se pokusit řešit danou situaci v rámci vnitrostátního práva na území Ukrajiny nebo jak již bylo uvedeno například vnitřním přesídlením. Dále, v případě povolání (odvodu) žalobce do vojenské služby, bylo na místě opět řešit situaci nejdříve v rámci vnitrostátního práva, neboť jak bylo opět již výše uvedeno, vojenská povinnost je jedním z oprávnění státu, do něhož nemůže být zasahováno, není-li v rozporu s lidskými právy nebo právním řádem státu, do jehož služeb je voják povoláván. V současné době žalobce nemůže ani s jistotou tvrdit negativní postih v jakékoliv podobě ze strany státu, kdyby se býval pokusil situaci řešit na Ukrajině, tudíž nelze v daném případě tvrdit negativní důsledky jeho počínání, aniž by bylo na jisto postaveno, že tomu tak je. K tvrzenému rozporu politického přesvědčení žalobce s politikou domovského státu žalobce nedoložil žádný důkaz, pro nějž by byl v zemi původu pronásledován, nebo mu hrozila jiná újma neslučitelná se zákonem. V daném případě by tak žalobce musel být za své politické smýšlení a názory pronásledován nebo diskriminován veřejnými složkami/orgány státu, proti nimž by v zemi původu nemohl hledat ochranu. Avšak ani k jednomu z výkladu žalobcových tvrzení nedocházelo. Žalobcova konstrukce pronásledování nebo hrozící újmy tak zcela postrádá opory v reálném a průkazném dění, na jehož základě žalobce zakládá svá argumentační tvrzení. Pouhý nesouhlas s (údajným) nasazením do vojenské služby, tak není relevantním důvodem pro udělení mezinárodní ochrany v žádné z jejích forem.
30. Žalobce zvolil ve své žalobě jako opěrný zdroj pro svou argumentaci převážně příručku UNHCR, avšak ve vztahu k uvedené příručce je soud nucen konstatovat, že ta je pouze podpůrného charakteru a nikterak neukládá správnímu orgánu povinnost se jí závazně řídit. Příručka fakticky plní pouze roli pomocnou nebo jinak řečeno, rozšiřuje možné náhledy na problematiku, jíž se zabývá. Nicméně podstatnou zůstává skutečnost, že není závazným pramenem práva, jímž by, jak již bylo uvedeno, byl správní orgán při posuzování žádosti o mezinárodní ochranu vázán. Tudíž v důsledku toho žalovaný nepochybil, pokud nepostupoval přesně dle znění obsažených v příručce UNHCR a pouze se „inspiroval“ vybranými ustanoveními a svou argumentaci podložil dalšími argumenty, které rovněž podpořily jeho závěry obsažené v napadeném rozhodnutí. Žalovaným učiněné závěry v napadeném rozhodnutí tak lze shledat za správné a v souladu s právním řádem ČR.
31. Ohledně udělení azylu dle § 14 zákona o azylu (humanitární azyl) ze spisového materiálu vyplývá, že žalobce o azyl požádal zejména proto, že chce zůstat na území ČR z důvodu, aby nemusel nastoupit do vojenské služby a rovněž z důvodu probíhajícího konfliktu v domovské zemi. V daném případě soud vycházel z rozhodnutí NSS ze dne 20. 12. 2005, č.j. 2 Azs 36/2005-48, v němž je uvedeno, že *„správní orgán uděluje humanitární azyl (§ 14 zákona o azylu) v mezích svého správního uvážení; na udělení této formy azylu nemá žadatel subjektivní právo. Rozhodnutí o neudělení humanitárního azylu není sice vyloučeno ze soudního přezkoumání, ale soud se rozhodnutím může zabývat jen v omezeném rozsahu, totiž z hlediska posouzení, zda v řízení nedošlo k vadám, které mohly mít za následek nezákonné rozhodnutí (§ 78 odst. 1 s.ř.s.), tedy z hlediska dodržení práva na spravedlivý proces.“* Dále soud

poukazuje na rozhodnutí NSS ze dne 19. 7. 2004, č.j. 5 Azs 105/2004-72, v němž je uvedeno, že „ust. § 14 zákona o azylu je kombinací neurčitěho právního pojmu a správního uvážení, kdy neurčitým právním pojmem je „případ zvláštního zřetele hodný“ a vlastní rozhodnutí správního orgánu vyjádřené slovy „lze udělit humanitární azyl“ představuje správní uvážení.“ Ze správního spisu vyplynulo, že žalovaný zkoumal, zda v případě žalobce nebyly dány důvody zvláštního zřetele hodné pro udělení humanitárního azylu, a dospěl k závěru, že tomu tak není. Udělení humanitárního azylu spočívá na volné úvaze příslušného správního orgánu a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu. Správní orgán řádně zjistil a posoudil jak osobní situaci žalobce, tak i stav v jeho zemi, a pokud sám z toho nedovodil důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci.

32. Soud na samý závěr své argumentace odkazuje na rozsudek NSS ze dne 24. 2. 2005, č.j. 7 Azs 187/2004-94, který uvádí: „Azylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Je patrné, že zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území ČR či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona. Právní úpravu o pobytu cizinců na území ČR obsahuje zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, v platném znění, jehož institutů měl žadatel možnost využít a které dříve i úspěšně využíval.“ Jelikož se s přihlédnutím k žalobcově pobytové historii i jednomu z důvodů opuštění Ukrajiny (hledání páce a výdělku) jeví žádost jako účelová, považoval soud za vhodné poukázat na přílehavější řešení pobytové situace žalobce do budoucna.
33. Soud shledal zjištěný stav věci žalovaným v souladu s požadavky § 3 správního řádu, když si opatřil materiály vztahující se k podané žádosti a aktuální informace o situaci v zemi původu žalobce a umožnil žalobci sdělit vše, co považuje za podstatné v samotné žádosti, při poskytnutí údajů k žádosti a po seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí. Napadené rozhodnutí bylo přesvědčivě odůvodněno a je z něj patrné, z čeho správní orgán vycházel, jak svá zjištění hodnotil i k čemu jej tyto úvahy vedly. Vzhledem k tomu, že žádosti nebylo vyhověno z důvodu neexistence skutečně odůvodněných příčin pro udělení mezinárodní ochrany, žalovaný správně a v souladu se zákonem neudělil žalobci mezinárodní ochranu v žádné z jejich forem dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu.
34. Vzhledem ke všem zjištěným skutečnostem soudu nezbylo, než **žalobu zamítnout jako nedůvodnou** ve smyslu § 78 odst. 7 s.ř.s., dle něhož soud zamítne žalobu, není-li důvodná.
35. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož by měl nárok na jejich náhradu žalovaný, který měl ve věci plný úspěch. Žalovanému však žádné náklady řízení nevznikly, proto náhrada nákladů řízení nebyla žádnému z účastníků přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Plzeň 17. července 2019

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje M. K.